

Raport na temat wielkich miast Polski

Poznań

Spis treści

3	Wstęp
4	Metodologia
7	Najważniejsze rekomendacje
10	Ludzie
14	Jakość życia
18	Wizerunek
22	Instytucje
26	Infrastruktura
30	Finanse
34	Inwestycje
38	Kontakt

Przez dziesięciolecia polskie miasta borykały się z brakiem środków finansowych, niesprzyjającymi warunkami rozwoju, regulacjami prawnymi hamującymi lokalną aktywność i przedsiębiorczość obywateli. Mieszkańcy mogli tylko patrzeć z zazdrością na metropolie Zachodniej Europy, aktywnie poszukujące sposobów rozwiązania swoich problemów i poprawy jakości życia lokalnych społeczności. Do niedawna wszelkie działania podejmowane przez polskie miasta miały znikome szanse, by w zasadniczym stopniu zmienić oblicze metropolii w naszym kraju.

Dzisiaj, na naszych oczach, sytuacja ulega zmianie. W ostatnich latach miały miejsce wydarzenia przygotowujące grunt pod przełomowe przeobrażenia w polskich miastach: skuteczne reformy, które wyzwoliły energię obywateli, nowe rozwiązania prawne, które uczyniły z władz samorządowych prawdziwych gospodarzy własnego domu, akcesja do Unii Europejskiej. Ale tak naprawdę dopiero fundusze unijne dostępne od 2007 roku otwierają nowy rozdział, bo rzeczywiście eliminują problem braku środków jako głównej bariery rozwoju polskich metropolii.

Pojawia się natomiast inne wyzwanie – dokonania prawidłowej oceny słabych i mocnych stron miast oraz wyboru optymalnej strategii, służącej jak najszybszemu nadrobieniu zaniedbań odziedziczonych z przeszłości. Taka przemyślana ocena jest niezbędna, aby ogromna szansa, przed którą stoją polskie miasta, mogła się zmienić w prawdziwy sukces.

Analizując sytuację wielkich ośrodków w Polsce u progu przełomowych zmian należy pamiętać, że potencjał rozwojowy, z jakim miasta wchodzi w ten nowy etap, jest pochodną trzech elementów:

- spuścizny historycznej,
- naturalnych atutów i słabości miasta,
- jakości zarządzania w ostatnich kilkunastu latach.

Raporty PricewaterhouseCoopers o siedmiu wielkich polskich miastach powstały, aby pomóc w prawidłowej diagnozie sytuacji. Jest to swego rodzaju „raport otwarcia” – pierwsze, ogólne spojrzenie na potencjał rozwojowy metropolii, z którego płyną wstępne spostrzeżenia i wnioski. Nie tworzymy rankingu miast – zbyt wiele je różni w zakresie spuścizny historycznej i specyficznych lokalnych atutów i słabości, aby takie porównanie było celowe. Rankingi i porównania, zwłaszcza w zakresie jakości zarządzania miastami, będą miały sens za kilka lat, gdy będziemy mogli ocenić, jak miasta planowały rozwój i jak wykorzystały poważne unijne środki finansowe dostępne w latach 2007-2013.

Analizę oparliśmy na siedmiu obszarach – „kapitałach”, które naszym zdaniem stanowią o potencjale rozwojowym metropolii. Wierzymy, że ta analiza może być pomocna w dopracowaniu istniejących strategii miast – a tym samym może przyczynić się do sukcesu, na który polskie wielkie miasta zasługują.

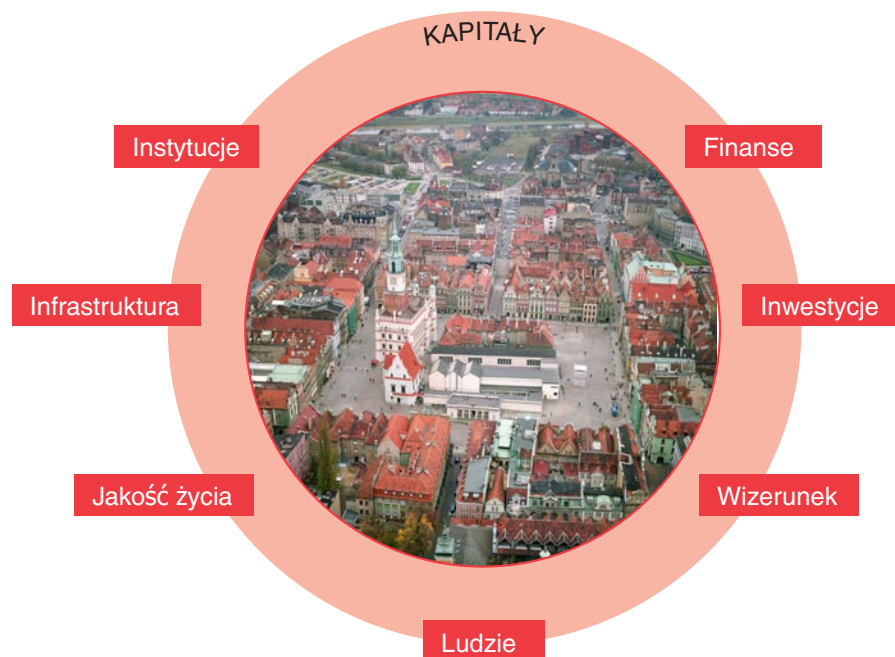
Metodologia

Siedem kapitałów polskich miast

Na starcie do wielkich przemian, polskie miasta dysponują pewnym kapitałem rozwojowym. Jest on niebagatelny, choć trudno wskazać dziedzinę w której nie istniałyby ogromne zaniedbania. Kapitał rozwojowy w znacznej mierze jest efektem zdarzeń z przeszłości. Celem raportu jest analiza tego kapitału - swoistego wiana, którym dysponują polskie miasta u progu dynamicznego rozwoju.

Pomiar potencjału rozwojowego polskich miast odbywa się na podstawie metodologii opracowanej przez PricewaterhouseCoopers i stosowanej do oceny sytuacji metropolii. Bazuje ona na przekonaniu, że dla harmonijnego rozwoju niezbędne jest posiadanie odpowiednich zasobów, umownie nazwanych „kapitałami” miasta.

Mówiąc „kapitał” mamy zazwyczaj na myśli środki pieniężne, które mogą być wykorzystane do finansowania inwestycji. We współczesnej ekonomii słowo to rozumie się jednak znacznie szerzej – dotyczy nie tylko pieniędzy, ale i kwalifikacji ludzi (kapitał ludzki) lub ich wiedzy i doświadczenia. Najogólniej mówiąc, przez kapitał rozumiemy wszelkie zasoby niezbędne do rozwoju: finansowe, rzeczowe, ludzkie, a nawet takie, które istnieją w sferze psychologicznej (nawet w języku potocznym mówimy przecież np. o „kapitale zaufania”). Wspólną cechą kapitałów jest to, że aby je rozwinąć trzeba w nie przez lata inwestować.

W analizie potencjału rozwojowego polskich miast posługujemy się pojęciem 7 kapitałów, z których każdy jest ważny dla rozwoju metropolii:

- **Kapitał Ludzki i Społeczny** określa jakość zasobów ludzkich, którymi dysponuje miasto. W grę wchodzi m.in. wiedza i kwalifikacje pracowników, struktura demograficzna (miasta o starzejącej się ludności charakteryzują się mniejszą dynamiką rozwojową od miast „młodych”), sytuacja na rynku pracy, aktywność społeczna mieszkańców.
- **Kapitał Kultury i Wizerunku** pokazuje w jaki sposób miasto jest postrzegane: czy jako miejsce interesujące i atrakcyjne, czy jako kulturalna pustynia. Im lepszy wizerunek, tym łatwiej przyciągnąć do miasta turystów, inwestorów i pobudzić aktywność mieszkańców.
- **Kapitał Jakości Życia** mówi, jakie warunki życia i pracy oferuje miasto. Na ten kapitał składa się m.in. stan środowiska naturalnego, poziom opieki zdrowotnej, jakość instytucji edukacyjnych, poczucie bezpieczeństwa.
- **Kapitał Techniczny i Infrastrukturalny** określa szeroko rozumianą infrastrukturę, którą posiada miasto: zasoby mieszkaniowe, transport, centra handlowe, media (tradycyjne jak energia, woda, ale również telefony i internet).
- **Kapitał Instytucjonalno-Demokratyczny** pokazuje sprawność funkcjonowania instytucji miejskich (władz i administracji) oraz obserwowaną aktywność społeczną.
- **Kapitał Atrakcyjności Inwestycyjnej** mówi nam jak silnym magnesem jest miasto dla inwestorów, zarówno zagranicznych jak krajowych.
- **Kapitał Źródeł Finansowania** określa w jakim stopniu miasto jest w stanie znaleźć pieniądze niezbędne do sfinansowania rozwoju.

Miasto o wysokim potencjale rozwojowym, to miasto posiadające dobrze rozwinięte wszystkie 7 kapitałów. Jeśli któregoś z kapitałów brakuje, stanowi to słabość metropolii – i wskazuje pożądany kierunek strategicznych działań.

W toku prac autorzy raportu konsultowali się z władzami wszystkich badanych miast, przekazując im wstępne wyniki analizy. Uwagi uzyskane z poszczególnych miast pozwoliły na bardziej precyzyjny i poprawny wybór zestawu wskaźników, eliminację błędów pomiaru i szersze uwzględnienie specyfiki poszczególnych ośrodków. W przypadku dwóch miast – Gdańska i Katowic – przy konstrukcji mierników staraliśmy się w maksymalnym stopniu uwzględnić fakt, że stanowią one część większych organizmów aglomeracyjnych (Trójmiasta i aglomeracji śląskiej). Raport bazuje na analizie porównywalnych danych. Pochodzą one z lat 2005-2007, przy czym autorzy raportu dołożyli starań w celu uwzględnienia najświeższych możliwych danych, dostępnych dla wszystkich 7 miast.

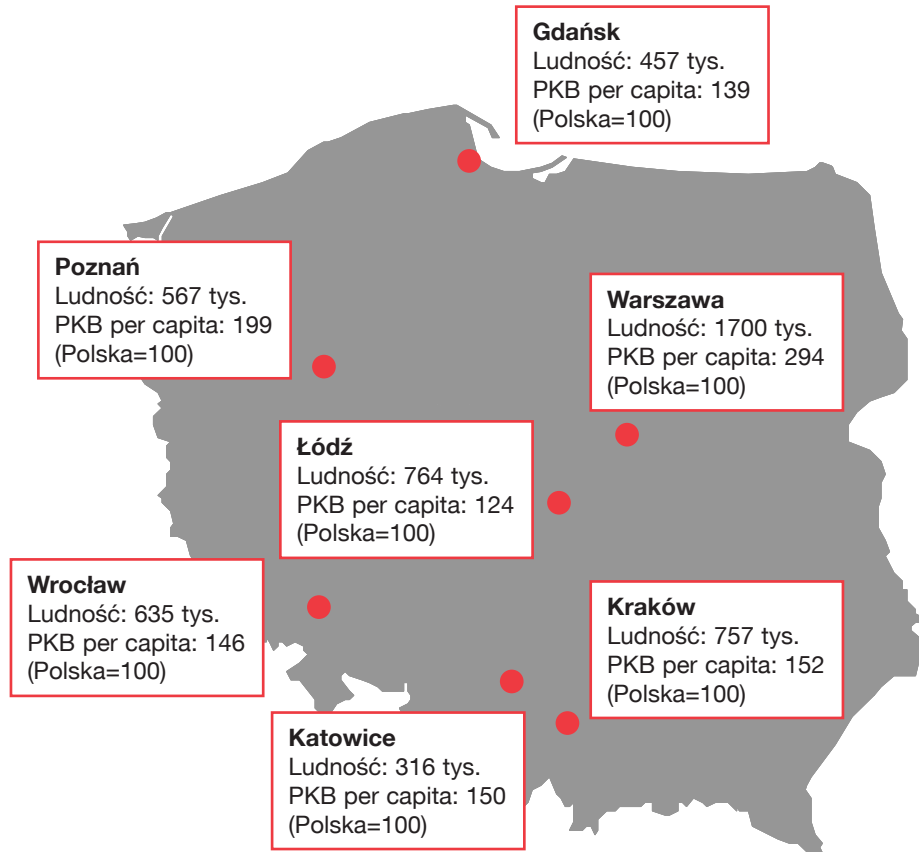

Metodologia

Podstawowe dane o miastach

Dane na temat ludności z końca 2006, na temat PKB z 2004 roku. Dla Katowic wartość PKB szacunkowa.

Jak czytać wykres radarowy?

Wykres radarowy pozwala analizować kapitał miasta w kilku obszarach jednocześnie: im więcej obszarów, tym więcej osi, na których odkładamy wartości wskaźników określające wielkość kapitału miasta. Połączone punkty na osiach tworzą figurę – trójkąt, czworokąt, pięciokąt lub siedmiokąt (ile osi, tyle wierzchołków ma figura).

Na wykresie widać kształtowanie się kapitału analizowanego miasta (obszar zaznaczony na czerwono) oraz kształtowanie się kapitałów wszystkich 7 wielkich miast Polski (obszar zaznaczony na szaro).

Analizując wykres powinniśmy zwrócić uwagę na:

- Wielkość zakreślonego obszaru – im obszar większy, tym wyższy poziom kapitału.
- Kształt figury – im bardziej równomierny, tym bardziej zrównoważony rozwój poszczególnych mierzonych kapitałów. „Wyciągnięcie” figury w którąś stronę sugeruje, że w danej dziedzinie kapitał jest bardziej rozwinięty od średniej, „cofnięcie” któregoś z wierzchołków – że jego rozwój jest niedostateczny.

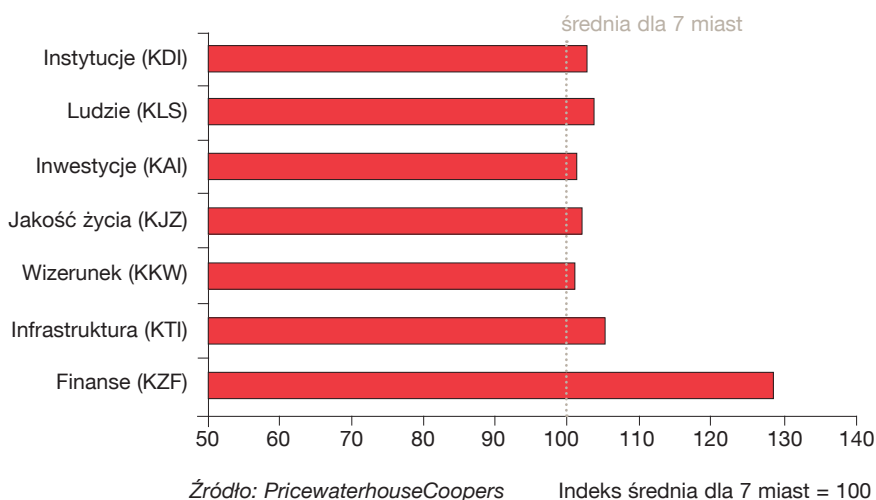
Najważniejsze rekomendacje

Poznań:

wielkopolskiej twierdzy pomoże otwarcie bram na oścież

Poznań - łączna ocena rozwoju 7 kapitałów

Gdzie szukać przykładu?

Frankfurt

Miasto, które wykorzystało swoje tradycyjne atuty dla uzyskania ogromnej atrakcyjności inwestycyjnej.

Oslo

Miasto, które umiało pogodzić rozwój gospodarczy z bardzo wysoką jakością życia mieszkańców.

Potencjał rozwojowy Poznania jest bardzo wysoki, ale nierównomiernie rozwinięty. Miasto ma dobrze zarządzane finanse, sprawnie działające instytucje miejskie, wysoki kapitał ludzki, jakość życia i kulturę życia codziennego oraz dobrze rozwiniętą infrastrukturę. Jednocześnie wizerunek Poznania jest gorszy niż można oczekiwać, warunki do inwestowania są umiarkowanie korzystne, nienajlepszy jest stan komunikacji lotniczej miasta z Polską i światem, dość niska aktywność w zakresie kultury wysokiej i stosunkowo mała aktywność społeczna. Wydaje się, iż jest to syndrom zamkniętej twierdzy – miasta, które z jednej strony dzięki tradycyjnym atutom, z wysokim etosem pracy i przedsiębiorczością na czele, dobrze poradziło sobie z wyzwaniami rozwoju gospodarczego, z drugiej zaś strony pozostało w znacznej mierze zamknięte w stosunku do świata zewnętrznego. Zmiana tego stanu rzeczy przyczyniłaby się do lepszego wykorzystania potencjału rozwojowego Poznania.

Najmocniejsze strony miasta:

- sprawne instytucje i dobrze zarządzane finanse miasta
- tradycyjne atuty: przedsiębiorczość i etos pracy
- wysoka jakość życia
- wysoka jakość edukacji

Problemy do rozwiązania:

- umiarkowanie korzystne warunki do inwestowania
- niska atrakcyjność wizerunkowa miasta
- ograniczenia w komunikacji lotniczej z Polską i światem

Poznań

Ludzie

Dlaczego mierzymy Kapitał Ludzki i Społeczny?

Ludzie są najważniejszym i najcenniejszym zasobem, określającym szanse rozwojowe miasta. We współczesnym świecie można kupić niemal wszystko: wynająć firmę reklamową, która dokona promocji miasta, znaleźć inwestorów, którzy wyłożą pieniądze na rozwój infrastruktury, zbudować sprawną administrację i system internetowej obsługi mieszkańców miasta. Ale nic nie zastąpi ludzi: ich kwalifikacji, zapału do pracy, aktywności w działalności gospodarczej i społecznej. Na dłuższą metę to właśnie ludzie – a szerzej mówiąc, Kapitał Ludzki i Społeczny, czyli zespół cech określających wartość

posiadanych zasobów ludzkich – decydują o rozwoju ekonomicznym i o sukcesie miasta.

Wartość zasobów ludzkich zależy od wielu czynników. Na część z nich możemy wpływać w niewielkim stopniu (np. na strukturę demograficzną). Nie można również zmusić ludzi do działalności gospodarczej i społecznej – choć można starać się do niej zachęcać i ułatwiać wszelkie inicjatywy w tym zakresie. Ale w niektórych dziedzinach – np. edukacji albo rynku pracy – możliwości aktywnych działań ze strony władz miejskich są całkiem spore.

Pomiar Kapitału Ludzkiego i Społecznego (KLS)

Kapitał Ludzki i Społeczny oznacza syntetyczną miarę wartości zasobów ludzkich, którymi dysponuje miasto – cech demograficznych jego mieszkańców, ich kwalifikacji, aktywności oraz dostępności dla potencjalnych pracodawców. Za najważniejsze dla potrzeb pomyślnego rozwoju uznaliśmy pięć cech: demografię, wykształcenie, nastawienie do gospodarki rynkowej, funkcjonowanie rynku pracy oraz aktywność społeczną i organizacji pozarządowych.

KLS: sytuacja demograficzna

Sytuacja demograficzna miasta określona jest w pierwszej kolejności przez strukturę wieku oraz przez liczbę rodzących się dzieci. Syntetyczną miarą sytuacji jest wskaźnik obciążenia demograficznego, mówiący o tym jak wiele osób młodszych i starszych przypada na 1 osobę w wieku produkcyjnym – innymi słowy, jak wiele osób musi przeciętnie utrzymać jedna osoba.

Zgodnie z przyjętą metodologią, podstawowe wskaźniki użyte do pomiaru KLS w zakresie demografii, to: wskaźnik obciążenia demograficznego, udział osób starszych w ludności miasta oraz liczba urodzin dzieci na 1000 mieszkańców.

Sytuacja demograficzna Poznania należy do najlepszych w badanej grupie. Wskaźnik obciążenia demograficznego wynosi 0,48 (co oznacza, że na 2 osoby w wieku produkcyjnym przypada mniej niż jedna osoba młodsza lub starsza) i jest to najniższy wskaźnik odnotowywany wśród badanych wielkich miast Polski.

Podobnie odsetek osób w wieku poprodukcyjnym jest najniższy (16,7%), podczas gdy współczynnik urodzeń jest najwyższy w badanej grupie miast (9,5 dziecka na 1000 mieszkańców).

Przy średnim poziomie KLS w zakresie demografii dla 7 porównywanych miast równym 100, KLS w Poznania w tym zakresie szacujemy na poziomie 108.

KLS: wykształcenie

We współczesnej gospodarce o jakości zasobów ludzkich decydują w znacznej mierze kwalifikacje. Pomiar wymaga więc dokonania analizy przeciętnego poziomu wykształcenia mieszkańców: im lepsze wykształcenie, tym bardziej atrakcyjnym miejscem staje się miasto do inwestowania i prowadzenia działalności.

W naszej metodologii, podstawowe wskaźniki użyte do pomiaru KLS w zakresie wykształcenia, to: odsetek osób z wykształceniem wyższym i średnim oraz liczba studentów szkół wyższych przypadających na 1000 mieszkańców.

Sytuacja Poznania w zakresie wykształcenia ludności jest bardzo dobra na tle porównywanych 7 miast. Odsetek ludności z wyższym wykształceniem wynosi 20% i jest porównywalny ze średnim poziomem w pozostałych sześciu miastach. Podobnie dobre są wskaźniki wykształcenia średniego. Także stosunek liczby studentów do liczby mieszkańców miasta prezentuje się bardzo dobrze (22%).

Przy średnim poziomie dla 7 miast równym 100, KLS Poznania w zakresie wykształcenia wynosi 108 i należy do najwyższych w badanej grupie miast.

KLS: stosunek do gospodarki rynkowej

Na perspektywy rozwoju wpływa też stosunek mieszkańców miasta do gospodarki rynkowej – tam, gdzie ludzie bardziej akceptują reguły rynku, łatwiej się też do niego dostosowują, są bardziej aktywni i odnoszą większe sukcesy gospodarcze.

Podstawowymi wskaźnikami użytymi do pomiaru KLS w tym zakresie są: wyrażone w referendum w roku 2003 poparcie dla członkostwa Polski w Unii Europejskiej oraz zarejestrowany odsetek osób prowadzących działalność gospodarczą.

Sytuacja w tym zakresie jest w Poznaniu bardzo dobra. Poparcie dla członkostwa Polski w Unii było nieco wyższe niż średnia w 7 miastach i wyniosło 85,2% (w pozostałych badanych miastach od 81,5 do 87,8%). Odsetek osób prowadzących działalność gospodarczą wynosi 11,6% i należy do najwyższych w kraju. Potwierdza to powszechne przekonanie o wysokim etosie pracy i przedsiębiorczości mieszkańców miasta.

Przy średnim poziomie dla 7 miast równym 100, KLS Poznania w zakresie postaw prorynkowych wyliczamy na poziomie 108.

Ludzie

KLS: rynek pracy

Sytuacja na rynku pracy, z punktu widzenia perspektyw rozwojowych miasta, to przede wszystkim dostępność pracowników o poszukiwanych przez pracodawców kwalifikacjach.

KLS w zakresie rynku pracy mierzymy zazwyczaj patrząc na poziom płac i stopę bezrobocia (im wyższe, tym łatwiej znaleźć pracowników). Miara ta jednak często w Polsce zawodzi, m.in. skutkiem

powszechnego funkcjonowania szarej strefy. W związku z tym sięgnęliśmy po informacje pomocnicze: dynamikę płac nominalnych (wyższa dynamika oznacza rosnące kłopoty ze znalezieniem pracowników) oraz informacje o ofertach pracy. Ponadto wzięliśmy pod uwagę dostępność wykwalifikowanych pracowników, mierzoną za pomocą liczby absolwentów studiów technicznych i z zakresu nauk ścisłych.

Sytuację na rynku pracy Poznania można uznać za umiarkowanie korzystną dla inwestorów biorąc pod uwagę niską stopę bezrobocia (5,1%) oraz relatywnie niewielką jest liczbę ofert pracy na 1000 mieszkańców. Z drugiej strony poziom płac w mieście jest bliski średniej w 7 miastach a dynamika ich wzrostu obserwowana w latach 2003-2006 nie jest bardzo wysoka na tle innych badanych ośrodków (11%), co powinno zachęcać inwestorów. Sytuację może natomiast utrudniać fakt, iż dostępność absolwentów z wykształceniem technicznym i ścisłym jest niższa o 12% w porównaniu do średniej dla analizowanych miast.

Ogólna ocena KLS w zakresie rynku pracy wygląda umiarkowanie korzystnie. Przy średnim poziomie dla 7 miast równym 100, KLS w Poznaniu wyliczamy na poziomie 97.

KLS: aktywność społeczna

Wysoka aktywność społeczna oznacza, że w mieście istnieje duży kapitał społeczny – ludzie są gotowi do działań we wspólnym interesie.

KLS w zakresie aktywności społeczeństwa mierzymy poprzez analizę źródeł

internetowych oraz liczbę zarejestrowanych w mieście organizacji pozarządowych, a także średnią frekwencję wyborczą (wybory parlamentarne 2005, I tura wyborów samorządowych 2006 oraz I tura wyborów prezydenckich 2006).

Aktywność społeczna jest w Poznaniu dość niska - na 1000 mieszkańców są zarejestrowane niewiele ponad 4 organizacje, podczas gdy przeciętna w pozostałych wielkich miastach Polski wynosi blisko 5. Dość niska jest też obserwowana w internecie aktywność tych organizacji. Natomiast przeciętna frekwencja w wyborach 2005/2006 wynosiła 51% i kształtowała się minimalnie powyżej średniej dla 7 badanych miast.

Przy średnim poziomie dla 7 miast równym 100, KLS w Poznaniu w tym zakresie wyliczamy na poziomie 97.

Kapitał Ludzki i Społeczny Poznania

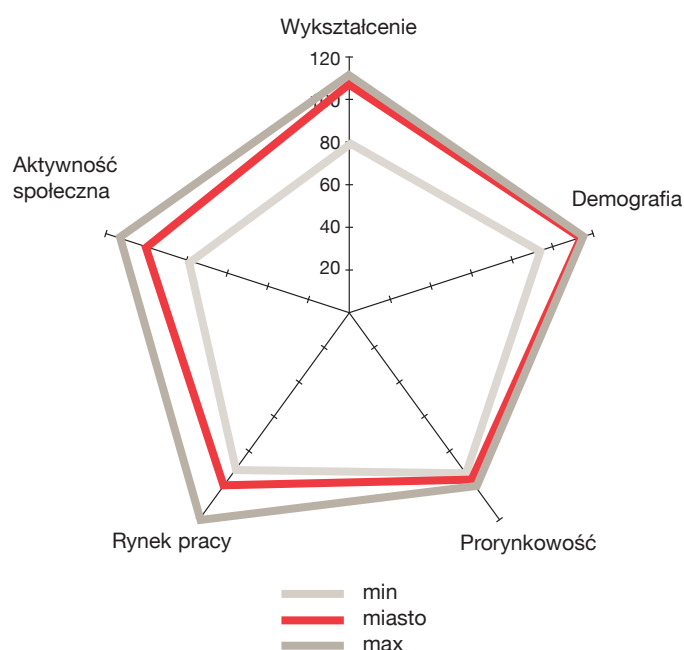
Przy średnim poziomie dla 7 miast równym 100, Kapitał Ludzki i Społeczny Poznania wynosi 103.

W porównaniu z innymi wielkimi miastami Polski, KLS Poznania należy uznać za dobrze rozwinięty. Mocnymi stronami są korzystna sytuacja demograficzna, wysoki poziom wykształcenia mieszkańców oraz ich prorynkowe nastawienie.

Stosunkowo słabsze są aktywność społeczeństwa obywatelskiego oraz sytuacja na rynku pracy w Poznaniu. W dłuższym okresie może ujawnić się brak dostatecznej podaży wykwalifikowanych pracowników, zwłaszcza o wykształceniu technicznym.

Ważnymi kierunkami polityki władz miasta powinny być: wspieranie edukacji ekonomicznej oraz technicznej, stwarzanie dalszych zachęt do podejmowania działalności gospodarczej przez mieszkańców, wspieranie inicjatyw społeczeństwa obywatelskiego i dbałość o odpowiednią dostępność wykwalifikowanych pracowników. W dłuższym okresie miasto powinno starać się przyciągać większą liczbą poszukiwanych specjalistów.

Ludzie - Poznań

Gdzie szukać inspiracji?

Paryż

Paryż wyróżnia się pod względem możliwości edukacji (m.in. Uniwersytet Sorbona, Uniwersytet Francuski, Uniwersytet Denisa Diderota, Instytut Nauk Politycznych, Szkoła Główna Administracji), jak również wykwalifikowanej kadry pracowniczej. Liczba studentów w Paryżu sięga prawie 290 tys. W rankingu Cushman & Wakefield miasto zajmuje drugie miejsce po Londynie pod względem liczby odpowiednio wykształconych pracowników oraz pod względem łatwości w dostępie do rynku klientów. Paryż zajmuje też drugie miejsce w wyżej wymienionym rankingu w kategorii atrakcyjności dla lokowania biznesu. Atrakcyjność biznesowa Paryża powoduje, że możliwości znalezienia pracowników są duże. Zarówno zaplecze mieszkaniowe, jak i opieka medyczna rozwinięte są na wystarczającym poziomie, by pokryć zapotrzebowanie tak dużej aglomeracji miejskiej.

Jakość życia

Dlaczego mierzymy Kapitał Jakości Życia?

Miasto, które chce odnieść sukces gospodarczy, musi umieć stworzyć swoim mieszkańcom dobre warunki życia. Wysoka jakość życia w mieście powoduje, że ludzie chętnie decydują się tu właśnie mieszkać i pracować, poszukiwani specjaliści odrzucają oferty przeniesienia się do innych ośrodków krajowych lub zagranicznych, a inwestorzy chętniej podejmują decyzję o ulokowaniu tu swojej działalności. Wysoka jakość życia oznacza również dumę i zadowolenie ze swojego miasta, podczas gdy niska jakość życia rodzi rozczarowanie i frustrację.

Na ocenę jakości życia w mieście składa się wiele czynników. Ważną rolę odgrywa stan środowiska naturalnego, istotna jest także dostępność wysokiej jakości usług – np. medycznych lub edukacyjnych, na które mogą liczyć mieszkańcy. Ogromne znaczenie ma poczucie bezpieczeństwa – w mieście, w którym go brakuje, nawet najwspanialsze centra rozrywkowe i najlepsze usługi nie są w stanie spowodować, by mieszkańcy czuli się naprawdę dobrze.

Pomiar Kapitału Jakości Życia (KJZ)

Kapitał Jakości Życia w znacznej mierze determinuje ocenę, w jakim stopniu miasto stanowi dobre miejsce do życia i pracy. W odróżnieniu od Kapitału Kultury i Wizerunku (bazującego często na obiegowych, trudnych do zweryfikowania opiniach), ocena KJZ opiera się zazwyczaj na rzeczywistych doświadczeniach i spostrzeżeniach mieszkańców miasta i odwiedzających je gości.

Przy pomiarze KJZ bierzemy pod uwagę cztery aspekty jakości życia: stan środowiska naturalnego, poziom usług medycznych, poziom usług edukacyjnych i poczucie bezpieczeństwa.

KJZ: stan środowiska naturalnego

Te miasta, które są uważane za ekologicznie czyste, dają swoim mieszkańcom daleko większe poczucie komfortu i zadowolenia z życia, niż miasta zatrute. Trzeba jednak pamiętać, że w dziedzinie ekologii – jak w wielu innych – obiegowe sądy są często trudne do zwalczenia, a spektakularne porażki lub sukcesy (np. pojawienie się niewidzianych od lat gatunków ptaków) robią często większe wrażenie od rzeczywistych pomiarów stopnia zanieczyszczenia środowiska.

Wybrane wskaźniki, których używamy do pomiaru KJZ w zakresie stanu środowiska naturalnego, to: pomiar zanieczyszczenia powietrza (indeks emisji różnego typu zanieczyszczeń gazowych i pyłowych), liczba samochodów przypadających na km² powierzchni miasta, wskaźnik gospodarki odpadami oraz procent oczyszczanych ścieków.

Pod względem stanu środowiska naturalnego sytuacja Poznania jest dobra. Decyduje o tym zwłaszcza niskie zanieczyszczenie powietrza, ponadto Poznań oczyszcza 100% ścieków. Z drugiej strony, stosunkowo wysokie zagęszczenie ruchu samochodów prowadzi do sporej emisji spalin (1036 samochodów na km², wobec 1017 średnio w 7 miastach), a program gospodarki odpadami wymaga poprawy – na dziś na składowiskach deponuje się 100% śmieci, podczas gdy zgodnie z normą unijną od 2010 roku górną granicą będzie 75%.

Przy średnim poziomie KJZ w zakresie stanu środowiska naturalnego dla 7 miast równym 100, KJZ w Poznaniu w tym zakresie szacujemy na poziomie 106.

KJZ: jakość opieki zdrowotnej

Dostępność dobrej jakości usług medycznych jest jednym z czynników, które w największym stopniu rzutują na ocenę warunków życia w mieście. Przy generalnych problemach, które mają w tym zakresie wszystkie miasta Polski, sytuacja poszczególnych metropolii jest bardzo zróżnicowana.

Podstawowe wskaźniki, które wybraliśmy do pomiaru KJZ w zakresie usług medycznych, to: liczba lekarzy przypadająca na 1000 mieszkańców, wskaźnik śmiertelności niemowląt oraz liczba punktów zdobytych w rankingu przez placówki służby zdrowia na terenie miasta (ranking szpitali 'Newsweeka').

Dostępność dobrej jakości usług medycznych w Poznaniu utrzymuje się na średnim poziomie. Liczba lekarzy na 1000 mieszkańców jest najwyższa w 7 badanych miastach, ale liczba punktów zdobytych w rankingu przez placówki służby zdrowia w Poznaniu – choć część z nich zajmuje dość wysokie pozycje – jest wyraźnie niższa od średniej dla 7 miast. Niski jest poziom śmiertelności niemowląt – uważany za najbardziej syntetyczny miernik zdrowotności ludności i funkcjonowania służby zdrowia. Wynosi on 5,7 zgonów na 1000 urodzeń żywych (przeciętnie w 7 miastach wskaźnik ten wynosi blisko 7).

Przy średnim poziomie dla 7 miast równym 100, KJZ w Poznaniu w zakresie opieki zdrowotnej wynosi 99.

Jakość życia

KJZ: jakość edukacji

Jakość usług edukacyjnych jest często jednym z pierwszych pytań padających przy porównaniu ogólnej jakości życia w mieście. Z jednej strony dobre szkoły, do których można posłać dzieci i wysoko notowane wyższe uczelnie przyciągają do miasta nowych mieszkańców i ułatwiają decyzję o osiedleniu się – czasowo, lub na stałe (wpływa to na dostępność wysoko wykwalifikowanych pracowników). Z drugiej

strony dobra edukacja pozwala na szybszy awans cywilizacyjny i gospodarczy miasta, wpływając na sądy o perspektywach jego rozwoju.

Wskaźnikami, których używamy do pomiaru KJZ są: punkty zdobyte przez najważniejsze uczelnie miasta w rankingu wyższych uczelni (ranking 'Rzeczpospolitej' i 'Perspektyw') oraz wskaźnik zdawalności matur w roku 2005.

Pod względem jakości usług edukacyjnych sytuacja Poznania jest dobra. W rankingu wyższych uczelni miasto zajmuje trzecie miejsce za Warszawą i Krakowem. Ocenę pogarsza za to stosunkowo niski wskaźnik zdawalności matur (83,1% wobec 84% przeciętnie w 7 miastach).

Przy średnim poziomie dla 7 miast równym 100, KJZ w Poznaniu w zakresie jakości edukacji kształtuje się na poziomie 107.

KJZ: poczucie bezpieczeństwa

Poczucie bezpieczeństwa ma wiele wymiarów: ważne jest zarówno fizyczne bezpieczeństwo mieszkańców (skala przestępczości i bezpieczeństwo ruchu drogowego), ochrona przed nieszczęśliwymi wypadkami, a także poczucie bezpieczeństwa w zakresie zdrowia i możliwości znalezienia pracy.

W pomiarze KJZ w zakresie poczucia bezpieczeństwa ograniczyliśmy się do sfery bezpieczeństwa fizycznego i użyliśmy jako wskaźników: liczby odnotowanych przestępstw oraz liczby kolizji i wypadków drogowych (wszystko w odniesieniu do liczby mieszkańców).

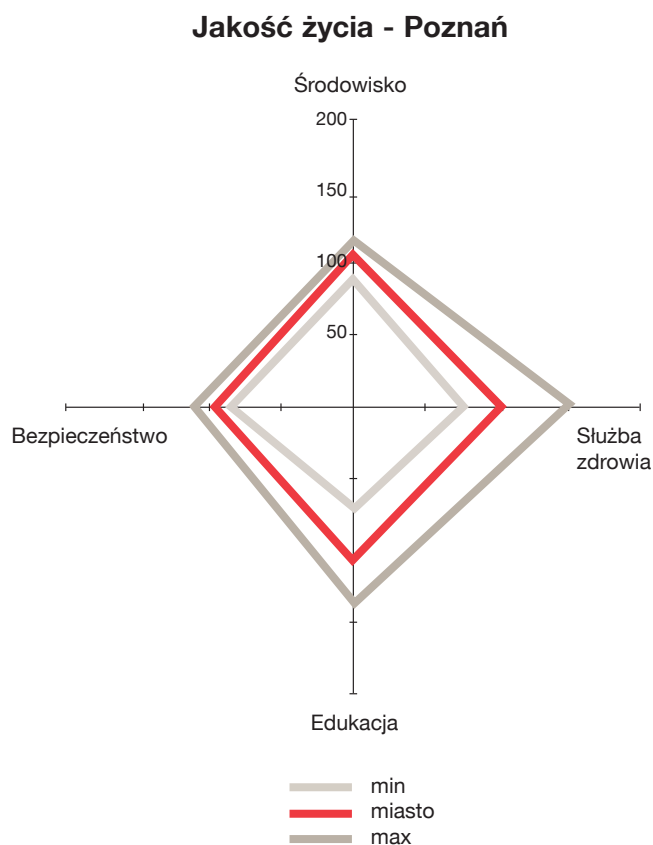
Wyniki pomiaru sugerują, że Poznań zapewnia mieszkańcom i gościom średni poziom bezpieczeństwa. Liczba odnotowanych przestępstw w okresie styczeń 2005-czerwiec 2006 jest stosunkowo wysoka (choć wiele wskazuje na to, że zjawisko to może mieć źródło w zwyczajowym zgłaszaniu nawet najdrobniejszych przestępstw). Wysoka jest również liczba kolizji i wypadków drogowych (w obu przypadkach nieco powyżej średniej dla 7 miast). Warto jednak zaznaczyć, podejmowane przez miasto działania (m.in. jeden z najnowocześniejszych w Polsce systemów monitoringu wizyjnego) dają szansę na znaczną poprawę sytuacji. Poznań wprowadza również programy, których celem jest m.in. poprawa bezpieczeństwa w szkołach oraz przeciwdziałanie narkomanii i przestępstwom narkotykowym.

Kapitał Jakości Życia Poznania

Przy średnim poziomie dla 7 miast równym 100, Kapitał Jakości Życia w Poznaniu wynosi 102.

Łączna ocena Kapitału Jakości Życia w Poznaniu jest raczej pozytywna. Miasto radzi sobie dobrze w zakresie stanu środowiska naturalnego i jakości edukacji, nieco gorzej w obszarze opieki zdrowotnej i w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom.

Sytuacja w zakresie bezpieczeństwa może ulec radykalnej poprawie w przypadku skutecznej i dobrze zaplanowanej strategii rozwoju miasta. Zwiększenie bezpieczeństwa powinno należeć do priorytetów władz miejskich w Poznaniu, podobnie jak wspieranie wzrostu jakości opieki zdrowotnej.

Gdzie szukać inspiracji?

Zurych

Zurych jest miastem, które mimo wysokiego stopnia urbanizacji (przemysł, koncentracja branży finansowej), dzięki wdrożeniu odpowiednich programów proekologicznych należy do najczystszych miast Europy. Zurych posiada bogatą ofertę turystyczną oraz kulturalną (50 muzeów, 100 galerii, liczne wystawy, koncerty, itp.). Mieszkańcy mają zapewnioną szeroko rozwiniętą opiekę medyczną (na jednego lekarza przypada 435 mieszkańców). W mieście funkcjonuje 20 uczelni wyższych, a 30,1% mieszkańców ma wyższe wykształcenie (średnio w Szwajcarii wskaźnik ten wynosi 21,5%). Spodziewana długość życia mieszkańców miasta jest bardzo wysoka i wynosi dla kobiet 83 lata, a dla mężczyzn 78,5 lat. Atrakcyjność Zurychu podkreśla także jego popularność wśród obcokrajowców, którzy stanowią aż 22,8% populacji. Już od kilku lat Zurych znajduje się już w czołówce rankingu Cushman & Wakefield w kategorii najlepsza jakość życia.

Wizerunek

Dlaczego mierzymy Kapitał Kultury i Wizerunku?

We współczesnym świecie i współczesnej gospodarce, decyzje o kupnie towarów i usług podejmujemy nie tylko na podstawie ich rzeczywistych walorów, ale na podstawie naszych wyobrażeń o produkcie. Ważne jest to, co kojarzy nam się z daną marką: jej prestiż, jakość, zaufanie które do niej mamy. Z miastami jest podobnie. Obok tego, co miasto oferuje mieszkańcom i firmom, niesłychanie istotne jest to, z czym miasto się nam kojarzy. Innymi słowy, jego wizerunek. Miasto o wizerunku miejsca dynamicznego, przyjaznego, interesującego, dobrego do życia, przyciągnie zarówno turystów, jak inwestorów.

Wizerunek miasta zależy od wielu czynników. Wiele znaczą obiegowe sądy i generalne wyobrażenia o mieście, które często niełatwo zmienić (zwłaszcza sądy negatywne - albo po prostu brak jakiegokolwiek rozpoznawalnego wizerunku). Ogromną rolę odgrywają także czynniki kulturowe – i to dotyczące zarówno kultury wysokiej, interesującej głównie dla elit intelektualnych, jak kultury życia codziennego, z którą spotykamy się wszyscy na każdym kroku.

Pomiar Kapitału Kultury i Wizerunku (KKW)

Kapitał Kultury i Wizerunku jest miarą tego, w jaki sposób miasto jest postrzegane przez mieszkańców, jak i przez osoby z zewnątrz. Na kapitał ten składają się zarówno rzeczywiste zalety i wady miasta, jak obiegowe opinie, które nie zawsze muszą być zgodne z prawdą – ale funkcjonują w powszechnej świadomości.

Odpowiedni wizerunek, podkreślający walory i mocne strony, jest niezbędny dla pomyślnego rozwoju miasta. Przy pomiarze KKW bierzemy pod uwagę trzy cechy: generalne opinie o mieście, kulturę wysoką oraz kulturę życia codziennego.

KKW: generalny wizerunek miasta

Generalny wizerunek dotyczy zarówno ogólnej rozpoznawalności i powszechnie uznanej atrakcyjności miasta, jak postrzegania tradycyjnych walorów jego mieszkańców oraz sprawności zarządzania miastem.

Zgodnie z naszą metodologią, podstawowe wskaźniki użyte do pomiaru KKW w zakresie generalnego wizerunku, to: poszukiwanie

w internecie liczby „dobrych skojarzeń” związanych z miastem (np. ilości stron www z nazwą miasta i użytym słowem „kultura”), liczba odwiedzających miasto turystów, obserwowana skala przedsiębiorczości oraz wskaźniki oceny władz miejskich przez mieszkańców.

W zakresie ogólnego wizerunku sytuacja Poznania wygląda umiarkowanie dobrze. Miasto jest wprawdzie niezbyt dobrze widoczne w Internecie, ale przyciąga dość dużo turystów (blisko 750 tys. turystów rocznie, choć wynik jest raczej niski, jeśli porównamy liczbę turystów do liczby mieszkańców miasta). Odsetek osób prowadzących działalność gospodarczą wynosi 11,6% i jest najwyższy w skali badanych 7 miast, przyczyniając się do kształtowania wizerunku Poznania jako miasta dynamicznego o wysokim etosie pracy. Wyraźnie niski wydaje się być natomiast poziom akceptacji mieszkańców dla władz miejskich – urzędujący prezydent uzyskał w pierwszej turze wyborów jedynie 37% głosów.

Przy średnim poziomie KKW w zakresie ogólnego wizerunku dla 7 miast równym 100, KKW w Poznania szacujemy na poziomie 85.

Wizerunek

KKW: kultura wysoka

Na wizerunek miasta w znacznej mierze wpływ ma jego aktywność w zakresie kultury wysokiej. Choć z usług kultury wysokiej korzysta zazwyczaj stosunkowo niewielki odsetek mieszkańców i gości, to właśnie znaczące wydarzenia kulturalne najłatwiej przebijają się do opiniotwórczych mediów i kształtują obraz miasta jako miejsca interesującego, atrakcyjnego i pociągającego.

Podstawowe wskaźniki, które wybraliśmy do pomiaru KKW w zakresie kultury wysokiej, to: budżet miasta na kulturę, liczba przedstawień i koncertów, liczba festiwali teatralnych, filmowych i festiwali muzyki poważnej (wszystkie wskaźniki odniesione do liczby mieszkańców).

Sytuacja Poznania w zakresie kultury wysokiej jest gorsza, niż wynikałoby to z możliwości miasta. Budżet Poznania przeznaczony na kulturę, w przeliczeniu na głowę mieszkańca należy do najniższych wśród wielkich miast Polski (choć należy zaznaczyć, że część instytucji kulturalnych nie jest finansowana bezpośrednio z budżetu miasta). Liczba przedstawień i koncertów jest znacznie niższa od średniej dla badanych miast, niewiele lepiej wypada liczba festiwali teatralnych. W zakresie festiwali muzyki poważnej wynik jest wyraźnie wyższy od średniej, dobry jest też rezultat dla festiwali filmowych. Mimo posiadanego dużego potencjału kulturowego i poważnych tradycji oraz wielu udanych imprez kulturalnych (np. jednego z większych w skali europejskiej festiwali teatralnych oraz międzynarodowego konkursu skrzypcowego), Poznań pod względem kultury wysokiej nie prezentuje się szczególnie wysoko na tle kraju.

Przy średnim poziomie dla 7 miast równym 100, KKW w Poznaniu w zakresie kultury wysokiej wynosi zaledwie 90.

KKW: kultura życia codziennego

Większość mieszkańców i gości miasta wyrabia sobie ogólne zdanie na jego temat na podstawie kultury życia codziennego: oferowanego wyboru restauracji, hoteli, liczby kin, możliwości relaksu w parkach lub udziału w popularnych imprezach masowych.

Wskaźnikami, których używamy do pomiaru KKW w tym zakresie, są: miejsca w kinach, liczba restauracji, miejsca na czynnych stadionach sportowych oraz powierzchnia terenów zielonych w granicach administracyjnych miasta (wszystko w przeliczeniu na liczbę mieszkańców).

Wskaźniki kultury życia codziennego kształtują się w Poznaniu bardzo dobrze. Dotyczy to zarówno liczby miejsc kinowych (23,8 na 1000 mieszkańców), jak ilości terenów zielonych w mieście (5,8 ha na 1000 mieszkańców). Liczba restauracji oraz miejsc na stadionach sportowych kształtuje się nieco wyżej od średniej dla pozostałych ośrodków. Pod względem kultury życia codziennego Poznań przoduje na mapie Polski, a jego pozycję wzmocniają liczne imprezy sportowe zdobywające mu wizerunek „miasta sportu” (np. bardzo wysoko oceniane mistrzostwa Europy w piłce nożnej juniorów).

Przy średnim poziomie dla 7 miast równym 100, KKW w Poznaniu osiąga w zakresie kultury życia codziennego najwyższy poziom w badanej grupie miast, równy 129.

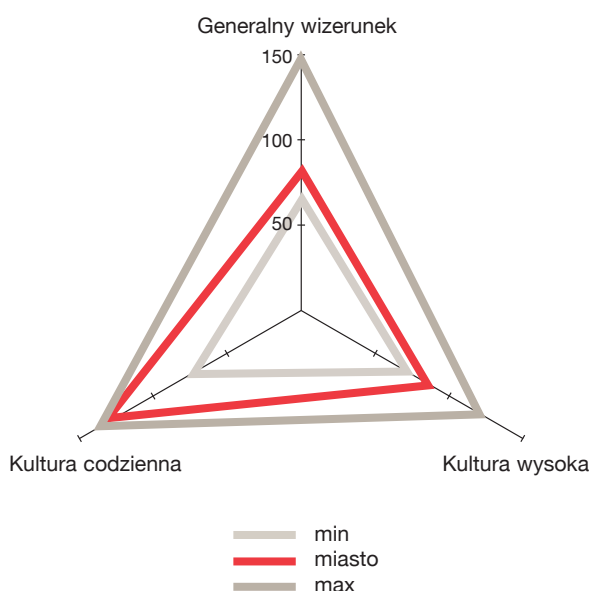
Kapitał Kultury i Wizerunku Poznania

Przy średnim poziomie dla 7 miast równym 100, Kapitał Kultury i Wizerunku Poznania wynosi 101.

Kapitał posiadany przez Poznań w zakresie Kultury i Wizerunku, wymaga dalszego, intensywnego rozwoju. Poznań jest rozpoznawalny w świecie głównie poprzez biznes, ale generalny wizerunek miasta, liczba przyciąganych turystów i miejsce na kulturalnej mapie Polski pozostawiają wiele do życzenia. Miasto oferuje swoim mieszkańcom i gościom najwyższy w badanej grupie poziom kultury życia codziennego.

Dla dalszego pomyślnego rozwoju miasta potrzebne byłoby przeznaczenie dodatkowych środków na planowe i przemyślane działania na rzecz poprawy wizerunku i szerszej promocji Poznania w Polsce i poza granicami kraju. Pomocne byłoby także silniejsze wsparcie władz dla rozwoju kultury wysokiej.

Wizerunek - Poznań

Gdzie szukać inspiracji?

Barcelona

Barcelona jest miastem, które od kilku lat stara się utrwalić na świecie swój wizerunek jako miasta atrakcyjnego i przyjaznego turystom. Od dawna jest uznawana za jedno z najładniejszych miast Europy, pełne pięknych zabytków i znakomitych restauracji. Nieprzerwanie prowadzone są działania na rzecz rewitalizacji obszarów miejskich, decentralizacji administracyjnej, inicjatywy w zakresie poprawy infrastruktury. Szczególny wpływ na wizerunek miasta miała rewitalizacja nadbrzeży Barcelony, która pochłonęła około 240 mln EUR (w tym wkład miasta – 1/3), ale pozwoliła na utworzenie centrum rozrywkowo-handlowego na terenie portu oraz przedłużenie sławnych promenad Las Ramblas o Rambla del Mar. Miasto stale rozszerza swoją ofertę kulturalno-turystyczną. Liczne koncerty, wystawy, imprezy plenerowe oraz rozbudowana sieć hoteli i restauracji czynią Barcelonę miastem przyjaznym dla turystów (ich liczba w 2005 r. przekroczyła 5 milionów, czyli wzrosła prawie o 500 tys. w stosunku do roku 2004 i o ponad 1,4 mln w stosunku do 2001). Efektem tych zmian jest w pełni zintegrowane miasto z przemyślaną architektonicznie strukturą, zapleczem mieszkalnym oraz z rozwiniętą infrastrukturą techniczną i jednym z największych obiektów sportowych świata. Miasto wykreowało też swoją markę, której elementem graficznym jest logo w kształcie litery B. Działania Barcelony mają na celu stworzenie wyrazistego i atrakcyjnego wizerunku w kontekście turystyki, ale także miejsca, w którym warto ulokować swój biznes.

Instytucje

Dlaczego mierzymy Kapitał Instytucjonalno-Demokratyczny?

Kapitał Instytucjonalno-Demokratyczny określa funkcjonowanie instytucji zarządzających miastem: władz miejskich, administracji publicznej, służb porządkowych. Jest on również odbiciem aktywności obywatelskiej mieszkańców oraz sprawności funkcjonowania mechanizmów demokratycznych i komunikacji pomiędzy władzami i społeczeństwem.

W miastach, które dysponują wysokim Kapitałem Instytucjonalno-Demokratycznym, łatwiej jest wypracować i realizować spójną strategię rozwoju. Poddane demokratycznej

kontroli władze wywiązują się lepiej ze swoich obowiązków, posiadają silniejszy mandat społeczny do zarządzania miastem, a aktywność mieszkańców wspomaga je w realizacji wspólnie ustalonych celów. Z kolei w miastach, gdzie mechanizmy demokratyczne działają słabo, panuje wzajemna nieufność i niezadowolenie, a mieszkańcy nie rozumieją i nie wspierają działań władz. W takiej sytuacji trudno o prawdziwy sukces w zakresie rozwoju gospodarczego i społecznego.

Pomiar Kapitału Instytucjonalno-Demokratycznego (KID)

Na Kapitał Instytucjonalno-Demokratyczny miasta składa się zarówno jakość działania władz miasta, jak aktywność jego mieszkańców oraz dobra komunikacja na linii władze-mieszkańcy.

Pomiaru rozwoju KID dokonujemy w trzech płaszczyznach: oceny sprawności funkcjonowania instytucji miejskich (władz i administracji publicznej), ich rzeczywistej zdolności do wywiązania się z jednej z kluczowych funkcji – zapewnienia bezpieczeństwa publicznego oraz aktywności społecznej mieszkańców miasta.

KID: sprawność administracji

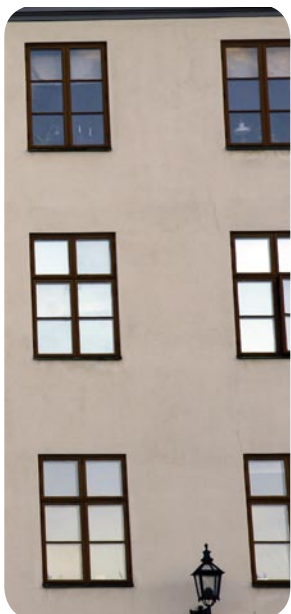
Ocena sprawności funkcjonowania władz i administracji ma dwojakie znaczenie. Z jednej strony, w grę wchodzi rzeczywiste oceny, bazujące na doświadczeniach mieszkańców miasta i odwiedzających je gości. Z drugiej strony, na oceny te znaczący wpływ ma sposób komunikowania się władz ze społeczeństwem: włączenie mieszkańców do procesu tworzenia strategii rozwoju oraz odpowiednie wyjaśnianie problemów i celów prowadzonych działań.

Podstawowymi wskaźnikami użytymi do pomiaru KID w zakresie sprawności instytucji miejskich, są: wskaźniki oceny władz miejskich przez mieszkańców, wydatki na administrację (w relacji do liczby ludności) oraz wskaźniki skuteczności działania i dostępności urzędów (czas oczekiwania na wpis do rejestru działalności gospodarczej oraz dostosowane do potrzeb mieszkańców godziny otwarcia urzędów).

Sprawność działania instytucji miejskich w Poznaniu jest generalnie wysoka. Mimo to, mieszkańcy wydają się oceniać funkcjonowanie władz miejskich stosunkowo nisko, za czym przemawia liczba głosów uzyskanych przez urzędującego prezydenta w pierwszej turze wyborów (37% głosów – jeden z niższych wyników wśród 7 badanych miast). Wydatki na administrację publiczną na głowę mieszkańca miasta są wprawdzie najniższe wśród badanych miast, ale czas oczekiwania na wpis do rejestru działalności gospodarczej jest bardzo krótki. Może to sugerować wyższą sprawność działania urzędów i większą efektywność wykorzystywania środków. Dostępność urzędów w wygodnych dla mieszkańców godzinach pracy jest nieco wyższa niż średnia dla wielkich miast, a sytuację poprawia dodatkowo możliwość załatwienia wielu spraw przez internet oraz telefon.

Przy średnim poziomie KID w zakresie sprawności administracji dla 7 miast równym 100, KID Poznania szacujemy na poziomie 111.

Instytucje

KID: bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo publiczne w mieście jest zazwyczaj rezultatem rzeczywistych działań władz miejskich: odpowiednich wydatków na służby odpowiedzialne za porządek i bezpieczeństwo, współpracy z mieszkańcami, umiejętności zdobycia zaufania mieszkańców do służb porządkowych.

W pomiarze KID w zakresie bezpieczeństwa publicznego użyliśmy jako wskaźników: wydatków miasta na bezpieczeństwo, liczby odnotowanych przestępstw, liczby policjantów i strażników miejskich (wszystko w przeliczeniu na 1000 mieszkańców) oraz procentu wykrywalności sprawców przestępstw.

Poznań jest miastem dość bezpiecznym. Choć miasto przeznacza na ochronę bezpieczeństwa na głowę mieszkańca kwoty niższe niż średnio w pozostałych badanych miastach, to miasto nie wyróżnia się negatywnie w zakresie odnotowanej przestępczości. Liczba policjantów i strażników miejskich oraz wskaźniki wykrywalności przestępstw są stosunkowo wysokie. Podejmowane przez miasta działania (m.in. najnowocześniejszy w Polsce systemem monitoringu wizyjnego) dają szansę dalszej poprawy sytuacji.

Przy średnim poziomie dla 7 miast równym 100, KID w Poznaniu w zakresie bezpieczeństwa publicznego kształtuje się na poziomie 102.

KID: aktywność społeczna

Wysoka aktywność społeczna służy lepszemu funkcjonowaniu mechanizmów demokratycznych, wzmocnieniu demokratycznej kontroli działania władz, wytworzeniu stosunków partnerstwa pomiędzy mieszkańcami miasta i władzami oraz większej skali współdziałania mieszkańców przy wypracowaniu i wdrażaniu strategii rozwoju miasta. Innymi słowy, aktywni mieszkańcy przyczyniają się do szybszego rozwoju miasta, podczas gdy pasywność mieszkańców niekorzystnie odbija się na jego funkcjonowaniu.

KID w zakresie aktywności społecznej mierzymy poprzez analizę źródeł internetowych oraz pomiar liczby zarejestrowanych w mieście organizacji pozarządowych, a także średnią frekwencję wyborczą (wybory parlamentarne 2005, I tura wyborów samorządowych 2006 oraz I tura wyborów prezydenckich 2006). Są to te same mierniki, których użyliśmy do pomiaru Kapitału Ludzkiego i Społecznego w zakresie aktywności społecznej.

Aktywność społeczna jest w Poznaniu dość niska - na 1000 mieszkańców są zarejestrowane niewiele ponad 4 organizacje, podczas gdy przeciętna w pozostałych wielkich miastach Polski wynosi blisko 5. Dość niska jest też obserwowana w internecie aktywność tych organizacji. Natomiast przeciętna frekwencja w wyborach 2005/06 wynosiła 51% i kształtowała się minimalnie powyżej średniej dla 7 badanych miast.

Przy średnim poziomie dla 7 miast równym 100, wynik Poznania w zakresie aktywności społecznej obliczamy na poziomie 97.

Kapitał Instytucjonalno-Demokratyczny Poznania

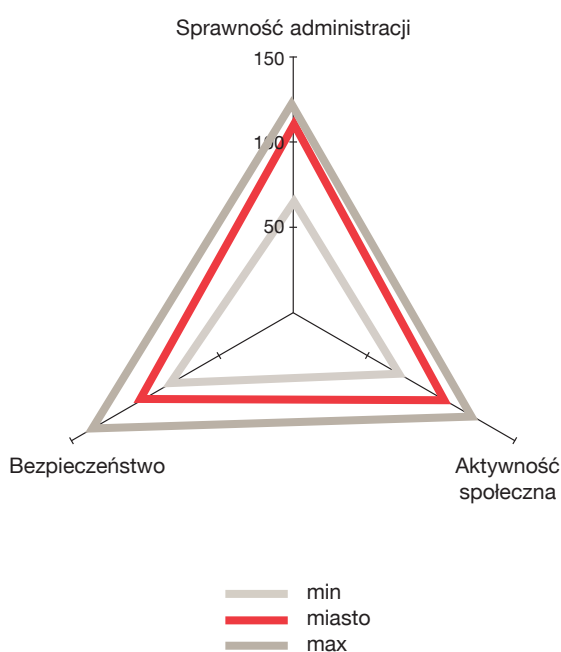
Przy średnim poziomie dla 7 miast równym 100, Kapitał Instytucjonalno-Demokratyczny Poznania wynosi 103.

Kapitał Instytucjonalno-Demokratyczny Poznania jest na poziomie nieco wyższym od średniej. Wysoka jest sprawność funkcjonowania instytucji miejskich, ale w zakresie aktywności społecznej a także w obszarze bezpieczeństwa publicznego, należałoby podjąć działania poprawiające sytuację.

Dla pomyślnego rozwoju Poznania konieczne jest wzmocnienie bezpieczeństwa publicznego w mieście poprzez wyższe wydatki oraz skuteczną strategię walki z przestępczością. Powinno to stać się jednym z priorytetów polityki miasta. Jednocześnie wspieranie działalności organizacji

pozarządowych przeciwdziałających pasywności społecznej i politycznej mieszkańców powinno zaowocować poprawą działania mechanizmów demokratycznych w mieście.

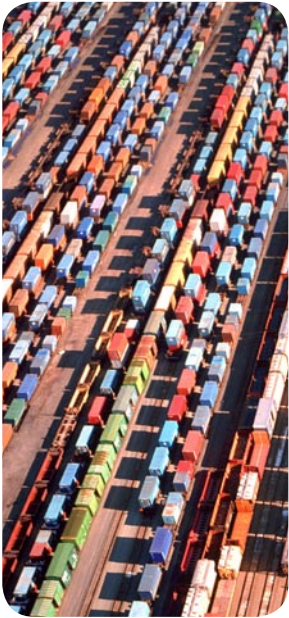
Instytucje - Poznań

Gdzie szukać inspiracji?

Dublin

Dublin jest zwycięzcą rankingu Cushman & Wakefield pod względem najlepszych warunków tworzonych przez władze miasta. Na podkreślenie zasługują nie tylko rozwiązania prawne oraz system zachęt finansowych dla inwestorów, ale również z informatyzowany system urzędów dostępny on-line. Dublin posiada bardzo przyjazną użytkownikowi stronę internetową. Korzystając z „internetowego miasta” znajdujemy wszystkie potrzebne informacje, jak godziny urzędowania poszczególnych organów miasta, strukturę organizacyjną, informacje o osobach odpowiedzialnych za konkretne działy, informacje prawne, adresy e-mailowe, a także dokumenty i wnioski gotowe do ściągnięcia. Podczas sondażu dla Eurostat w 2004 r. 49% mieszkańców Dublina stwierdziło, iż administracja publiczna działa w mieście sprawnie.

Infrastruktura

Dlaczego mierzymy Kapitał Techniczny i Infrastrukturalny?

Szeroko rozumiana infrastruktura, którą dysponuje miasto – sprawny transport, zasoby mieszkaniowe, infrastruktura usługowa oraz media niezbędne we współczesnym świecie do życia i prowadzenia działalności (zarówno tradycyjne energia czy woda, jak nowoczesne: telekomunikacja i internet) – stanowi niezbędny warunek sprawnego funkcjonowania metropolii.

Bez sprawnej infrastruktury wzrasta uciążliwość życia mieszkańców, gwałtownie pogarsza się wizerunek miasta oraz spada jego atrakcyjność jako miejsca lokalizowania inwestycji. Warto zauważyć, że infrastruktura

to nie tylko budowle, sprzęt i instalacje – to również sprawność organizacyjna firm i spółek komunalnych, pozwalająca na pełne wykorzystanie posiadanych zasobów infrastrukturalnych. Faktyczny poziom Kapitału Technicznego i Infrastrukturalnego zależy również często od tego, na ile sprawnie funkcjonują rynki usług, mediów oraz rynek mieszkaniowy. W mieście posiadającym duże zasoby mieszkaniowe, ale niesprawnie funkcjonujący rynek, wynajęcie lub zakup odpowiedniego lokum może być równie trudne, jak w mieście, w którym mieszkań po prostu brak.

Pomiar Kapitału Technicznego i Infrastrukturalnego (KTI)

Posiadany Kapitał Techniczny i Infrastrukturalny rzutuje silnie na atrakcyjność miasta jako miejsca do życia i prowadzenia działalności gospodarczej. Ocena KTI opiera się zazwyczaj na rzeczywistych doświadczeniach i spostrzeżeniach mieszkańców miasta i odwiedzających je gości. Szeroko rozpowszechnione złe oceny mogą zrujnować wizerunek metropolii, nawet jeśli w innych dziedzinach radzi sobie ona dobrze.

Pojęcie Kapitału Technicznego i Infrastrukturalnego zawiera różne formy majątku służącego zaspokajaniu potrzeb miasta. Za najważniejsze dla potrzeb pomyślnego rozwoju uznaliśmy cztery rodzaje infrastruktury: infrastrukturę komunikacyjną, energetyczną i informatyczną, mieszkaniową, oraz handlowo-usługową.

KTI: transport

Ogólna ocena sprawności transportu w mieście wymaga wzięcia pod uwagę wielu czynników: infrastruktury drogowej, zagęszczenia ruchu drogowego, jakości funkcjonowania transportu zbiorowego oraz jakości połączeń miasta ze światem zewnętrznym.

Wybrane wskaźniki, których używamy do pomiaru KTI w zakresie transportu, to:

gęstość sieci drogowej, liczba samochodów oraz liczba miejsc w transporcie publicznym (w obu przypadkach obliczona w relacji do liczby ludności), a także liczba bezpośrednich połączeń lotniczych i dalekobieżnych połączeń kolejowych. Choć nie są to wszystkie wskaźniki, które można by wziąć pod uwagę, dają one niezłe pojęcie na temat rozwoju i jakości infrastruktury komunikacyjnej miasta.

Infrastruktura transportowa Poznania jest nieco słabsza od przeciętnej dla badanych miast. Gęstość sieci drogowej jest wprawdzie zadowalająca, a liczba samochodów na 1000 mieszkańców przewyższa o 9% średnią dla 7 miast, ale liczba miejsc w transporcie publicznym w przeliczeniu na 1000 mieszkańców należy do niższych wśród wielkich miast Polski. Należy jednak zaznaczyć, że na tle innych miast Polski Poznań dysponuje dużą ilością nowoczesnych pojazdów (autobusy i tramwaje) plasującą miasto ponad przeciętną. Problem Poznania są wciąż słabe połączenia lotnicze ze światem oraz brak komunikacji lotniczej z Polską (poza Warszawą). Połączenia kolejowe z innymi miastami Polski są na bardzo dobrym poziomie (zastrzeżenia może budzić także jakość infrastruktury dworcowej - zarówno kolejowej, jak i autobusowej).

Przy średnim poziomie dla 7 miast równym 100, KTI w zakresie transportu w Poznaniu wynosi 96.

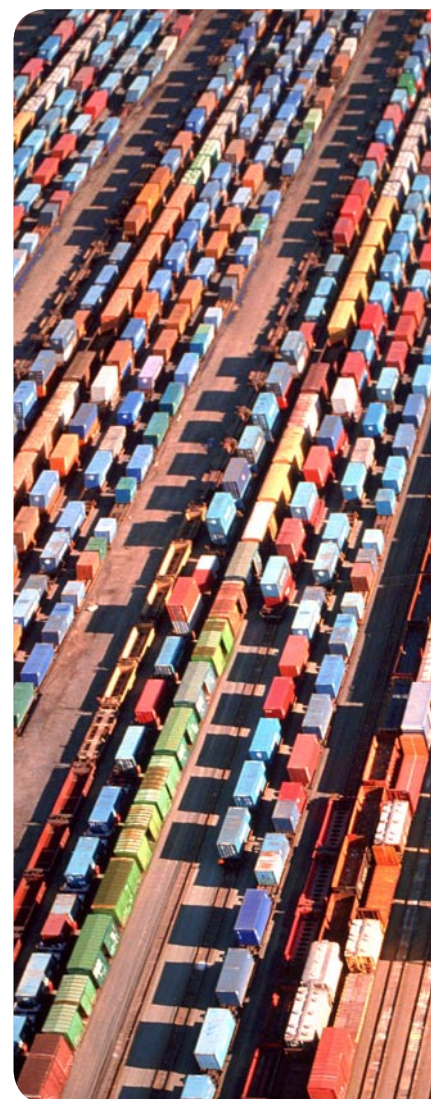
KTI: mieszkania

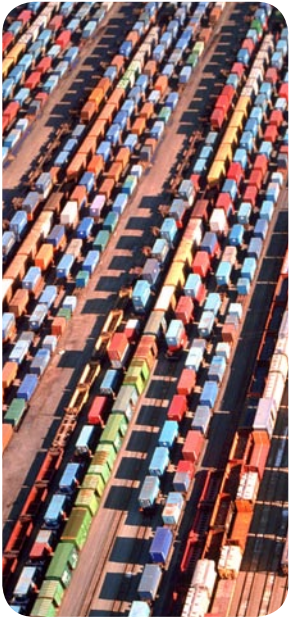
Łatwość, z jaką można w mieście za przystępną cenę wynająć lub kupić mieszkanie albo dom zależy zarówno od posiadanych przez miasto zasobów mieszkaniowych (ich ilości oraz jakości), jak od sprawności działania rynku mieszkaniowego. Im lepiej działa rynek mieszkaniowy, tym łatwiej pozyskać i utrzymać w mieście wysoko wykwalifikowanych pracowników i przyciągnąć nowych inwestorów.

Podstawowe wskaźniki, które stosujemy do pomiaru KTI w zakresie mieszkań, to: liczba mieszkań na 1000 mieszkańców, wskaźniki jakości zasobów mieszkaniowych (odsetek mieszkań wyposażonych w łazienkę oraz udział mieszkań starych w całości zasobów), tempo wzrostu zasobów mieszkaniowych oraz przeciętne ceny wynajmu mieszkań.

W Poznaniu na 1000 mieszkańców przypada prawie 392 mieszkania, czyli nieco mniej niż wynosi średnia w 7 analizowanych miastach (średnio 406). Jakość zasobów mieszkaniowych Poznania jest jednak stosunkowo dobra - odsetek mieszkań starych i odsetek mieszkań pozbawionych podstawowych udogodnień należy do najniższych wśród porównywanych miast. Tempo przyrostu liczby nowych mieszkań w latach 2002-06 było stosunkowo wysokie i wyniosło 6,3% (wobec 5,5% średnio w 7 miastach). Rynek mieszkaniowy działa dość sprawnie, a ceny wynajmu plasują się na średnim poziomie dla 7 miast.

Przy przeciętnym poziomie dla 7 miast równym 100, KTI w Poznaniu w zakresie zasobów mieszkaniowych wynosi 104.

Infrastruktura

KTI: media

Bez sprawnie i w niezawodny sposób dostarczonych mediów trudno miastu zdobyć wizerunek miejsca, w którym można normalnie żyć, a przede wszystkim skutecznie prowadzić działalność gospodarczą. Dotyczy to zarówno mediów tradycyjnych (energia, gaz, woda), jak mediów nowoczesnych, umożliwiających rozwój innowacyjny i wykorzystujący w pełni wiedzę i umiejętności mieszkańców (telekomunikacja, internet).

Wskaźnikami, których używamy do pomiaru KTI w tym zakresie, są: zużycie energii, odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, liczba abonentów telefonii stacjonarnej oraz szacunkowa liczba użytkowników internetu (wszystkie wskaźniki w przeliczeniu na 1000 mieszkańców).

Pod względem mediów obraz Poznania jest dobry. Choć pod względem zużycia energii elektrycznej Poznań znajduje się nieco poniżej średniej dla badanych miast (może to być wynikiem tradycyjnej oszczędności mieszkańców), w przypadku wszystkich pozostałych mierników: liczby abonentów telefonii stacjonarnej oraz procentu mieszkańców mających dostęp do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, miasto osiąga wyniki średnie w badanej grupie. Pod względem liczby użytkowników Internetu, Poznań przewyższa średnią o 16%.

Przy średnim poziomie dla 7 miast równym 100, KTI w Poznaniu w zakresie mediów kształtuje się na poziomie 103.

KTI: handel i usługi

Różnorodne usługi rynkowe, w tym zwłaszcza usługi handlowe, finansowe, hotelarskie i gastronomiczne, tworzą niezbędną infrastrukturę rynkową potrzebną dla sprawnego funkcjonowania gospodarki miasta. Usługi te są zazwyczaj w wysokim stopniu wzajemnie skorelowane: miasta oferujące np. duże, nowoczesne powierzchnie handlowe oferują również wysoki poziom pozostałych usług rynkowych.

W pomiarze KTI w zakresie usług użyliśmy jako wskaźników: wielkości nowoczesnej powierzchni handlowej, liczby bankomatów oraz liczby sklepów, hoteli i restauracji na 1000 mieszkańców.

Pod względem mediów obraz Poznania jest dobry. Choć pod względem zużycia energii elektrycznej Poznań znajduje się nieco poniżej średniej dla badanych miast (może to być wynikiem tradycyjnej oszczędności mieszkańców), w przypadku wszystkich pozostałych mierników: liczby abonentów telefonii stacjonarnej oraz procentu mieszkańców mających dostęp do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, miasto osiąga wyniki średnie w badanej grupie. Pod względem liczby użytkowników Internetu, Poznań przewyższa średnią o 16%.

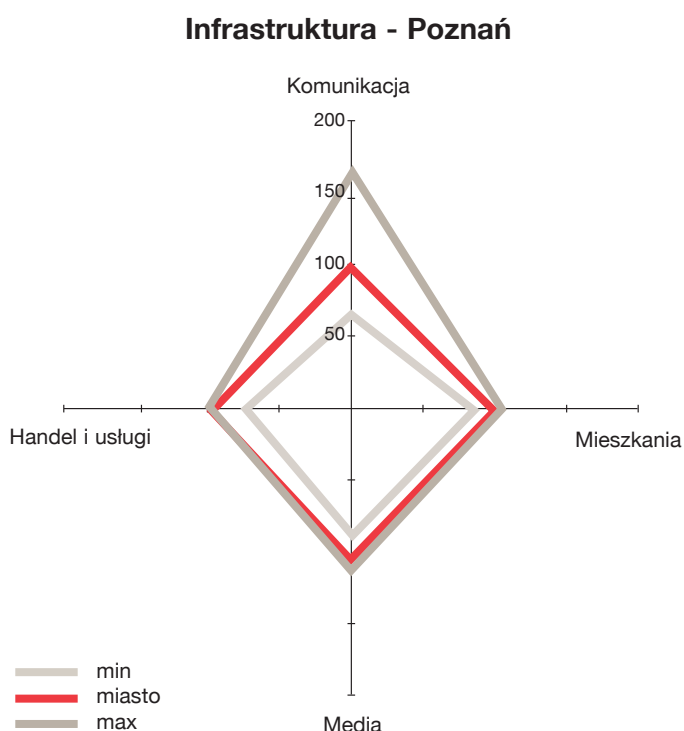
Przy średnim poziomie dla 7 miast równym 100, KTI w Poznaniu w zakresie mediów kształtuje się na poziomie 103.

Kapitał Techniczny i Infrastrukturalny Poznania

Przy średnim poziomie dla 7 miast równym 100, Kapitał Techniczny i Infrastrukturalny Poznania wynosi 106.

Ocena Poznania pod względem Kapitału Technicznego i Infrastrukturalnego jest dobra. Miasto ma dobre wyniki, jeśli chodzi o zasoby mieszkaniowe, media oraz zaplecze handlowe i usługowe, natomiast nieco słabsze w zakresie infrastruktury transportu.

W celu poprawy Kapitału Technicznego i Infrastrukturalnego należałoby usprawnić działanie transportu miejskiego oraz rozwiązać problem niedostatecznej liczby połączeń lotniczych ze światem, promując silniej rozwój lokalnego lotniska.

Gdzie szukać inspiracji?

Newcastle

Newcastle ma opinię miasta, które posiada nowoczesną infrastrukturę. Jest to efekt posiadania przez miasto jasnej strategii rozwoju oraz tego, że około 41% wydatków jest przeznaczane na inwestycje.

W wyniku tych działań miasto posiada efektywny system komunikacji miejskiej, co powoduje, że ponad 25% mieszkańców korzysta z komunikacji publicznej by dojechać do pracy, podczas gdy średnio wskaźnik ten w Wielkiej Brytanii jest bliski 15%. Jednocześnie w sondażu opinii mieszkańców Newcastle 68% osób ankietowanych stwierdziło, że jest zadowolonych z systemu komunikacji w mieście.

Jednym z podstawowych celów miasta jest także poprawa infrastruktury mieszkaniowej – w wyniku działań nakierowanych na tę dziedzinę, liczba mieszkań pozbawionych podstawowych udogodnień spadła o 61% w latach 1993 – 2003.

Finanse

Dlaczego mierzymy Kapitał Źródeł Finansowania?

Przez Kapitał Źródeł Finansowania (KZF) rozumiemy zdolność miasta do znalezienia środków niezbędnych do sfinansowania własnego rozwoju. Środki te mogą pochodzić z różnych źródeł: mogą to być dochody podatkowe, subwencje od rządu, fundusze unijne, dochody z emisji obligacji lub zaciągniętych kredytów. Mogą to być także pieniądze sektora prywatnego, które udało się wykorzystać dla sfinansowania przedsięwzięć niezbędnych z punktu widzenia rozwoju miasta.

Współczesne miasto dla pomyślnego rozwoju potrzebuje inwestycji, zapewniających sprawne funkcjonowanie infrastruktury, pożądaną jakość życia czy dobrze działające instytucje publiczne. Nie wystarczy mieć dobre pomysły i dobrą strategię rozwoju – trzeba także umieć znaleźć środki niezbędne dla realizacji tych zamiarów. Miasto o dużym KZF to miasto, które potrafi z jednej strony znaleźć potrzebne środki, z drugiej zaś sięgnąć do różnych źródeł pochodzenia środków, tak by osiągnąć najlepsze efekty przy jak najmniejszych kosztach pozyskania kapitału.

Pomiar Kapitału Źródeł Finansowania (KZF)

Kapitał Źródeł Finansowania należy rozumieć jako zdolność miasta do sfinansowania projektów niezbędnych do rozwoju. Dobrze rozwinięty KZF oznacza, że miasto jest w stanie zdobyć odpowiednio duże fundusze na ten cel, a jednocześnie umiejętnie zróżnicować źródła ich pochodzenia.

Przy pomiarze KZF analizujemy trzy możliwe źródła finansowania, uważając je za równie ważne z punktu widzenia miasta: środki własne, środki pochodzące z rynku finansowego oraz fundusze europejskie. Zwracamy jednocześnie uwagę na to, że na dłuższą metę polskie miasta powinny starać się szerzej angażować środki sektora prywatnego, przede wszystkim w drodze przedsięwzięć publiczno-prywatnych.

KZF: Środki własne miasta

Środki własne to fundusze, które miasto jest w stanie wygospodarować na działania prorozwojowe we własnym budżecie. Główną korzyścią z finansowania rozwoju za pomocą środków własnych jest fakt, że nie pociąga to za sobą wzrostu zadłużenia miasta. Są jednak również zjawiska niekorzystne: środki budżetowe są zawsze ograniczone, a na dłuższą metę wygospodarowanie istotnych środków własnych jest możliwe tylko poprzez stosowanie – tam gdzie się tylko da – wysokich opłat i podatków

lokalnych. A to z kolei może niekorzystnie oddziaływać na klimat do prowadzenia działalności gospodarczej w mieście.

Zgodnie z zastosowaną metodologią, na pełny obraz KZF w zakresie środków własnych miasta składają się: łączne dochody miasta (zawierające dotacje uzyskane z budżetu państwa), dochody własne budżetu miasta (w przeliczeniu na głowę mieszkańca) oraz udział wydatków inwestycyjnych w budżecie miasta.

Łączne dochody budżetu Poznania w roku 2005 sięgały 1,7 mld PLN i należały do niższych w badanej grupie miast. Dochody na głowę mieszkańca były również niższe od średniej dla 7 miast – podobnie jak dochody własne miasta na głowę mieszkańca. Stosunkowo wysoki był za to udział inwestycji w wydatkach miasta: wynosił on 19%.

Przy średnim poziomie dla 7 miast równym 100, KZF Poznania w zakresie środków własnych szacujemy na poziomie 100.

KZF: Środki funduszy europejskich

Dzięki członkostwu Polski w Unii Europejskiej, miasta mogą korzystać ze środków rozwojowych dostępnych w ramach funduszy strukturalnych. Są to bezzwrotne dotacje, pokrywające znaczną część kosztów inwestycji służących rozwojowi regionalnemu i poprawie jakości życia mieszkańców. Wykorzystanie tych środków jest dla miasta bardzo korzystne (problemem może być jedynie znalezienie środków na sfinansowanie „wkładu własnego” do projektu). Uzyskanie

środków z funduszy europejskich jest jednak dość skomplikowane, a procedury biurokratyczne związane z prawidłowym wykorzystaniem środków są wyjątkowo uciążliwe.

Pomiar KZF w zakresie funduszy europejskich opiera się na obserwacji pozyskanych przez miasto środków Unii Europejskiej (zarówno przedakcesyjnych jak i poakcesyjnych) przeliczonych na głowę mieszkańca.

Poznań jest dość skuteczny w pozyskiwaniu funduszy unijnych, obecnie jeśli chodzi o środki pozyskane w latach 2004-2006 zajmuje trzecią pozycję za Gdańskiem i Wrocławiem.

Przy średnim poziomie KZF w zakresie funduszy europejskich dla 7 miast równym 100, w Poznaniu szacujemy go na poziomie 103.

Finanse

KZF: Środki pochodzące z rynku finansowego

Środki pochodzące z rynku finansowego można pozyskać biorąc kredyt z banku lub emitując obligacje komunalne. W przypadku miasta, które znajduje się w dobrej sytuacji finansowej i cieszy się zaufaniem inwestorów, profesjonalnie przeprowadzona emisja obligacji wiąże się zazwyczaj z niższymi kosztami niż zaciąganie kredytów. Korzyścią z finansowania rozwoju za pomocą środków pochodzących z rynku finansowego, jest

możliwość zrealizowania inwestycji, na które nie starczyłoby środków w budżecie. Zjawiskiem niekorzystnym jest zadłużanie się miasta.

Pomiar KZF w zakresie środków pochodzących z rynku finansowego obejmuje: relację zadłużenia oraz rocznych kosztów obsługi długu do dochodów miasta, relację emisji obligacji do dochodów (ukazuje ona aktywne poszukiwanie sposobów obniżenia kosztów obsługi długu).

Sytuacja Poznania w zakresie finansowania rynkowego jest zdecydowanie najlepsza wśród badanych miast. Łączne zadłużenie sięga wprawdzie 41% dochodów budżetu, ale jest to poziom bezpieczny. Niższa od średniej obserwowanej w 7 miastach była też relacja obsługi długu do dochodów. Poznań ma również najwyższy w Polsce rating przyznany przez agencję Moody's, określony na poziomie A3 (co oznacza pełną zdolność do płacenia rat i odsetek, z możliwością obniżenia tej zdolności w przypadku pogorszenia koniunktury gospodarczej). Ocena KZF w zakresie środków pochodzących z rynku finansowego jest korzystna, biorąc pod uwagę omawiane wcześniej wskaźniki (relacja zadłużenia/obligacji do dochodów oraz rating przyznany Poznaniowi przez międzynarodową agencję oceniającą). Należy jednak podkreślić, że miasto ciągle jeszcze nie wykorzystuje pełnego spektrum źródeł finansowania dużych inwestycji, na przykład do tej pory nie było emisji obligacji przychodowych (większa część jego zadłużenia ma formę obligacji komunalnych).

Przy średnim poziomie dla 7 miast równym 100, KZF Poznania w zakresie środków pochodzących z rynku finansowego szacujemy na poziomie 180.

KZF: Finansowanie mieszane (publiczno-prywatne)

Środki uzyskane w wyniku finansowania mieszane to takie, po które miasto sięga zawierając odpowiednie umowy z prywatnymi inwestorami, w wyniku których ważne dla rozwoju miasta projekty finansowane są przez sektor prywatny. Korzystanie z finansowania mieszane należy uznać

za wyraz najwyższych umiejętności miasta w zakresie pozyskiwania środków na rozwój. Ponieważ finansowanie mieszane nie jest jeszcze w Polsce popularne, nie włączamy go do pomiaru KZF. Zwracamy jednak uwagę na jego znaczenie dla przyszłych szans rozwojowych polskich miast.

W Poznaniu zaawansowanie prac nad finansowaniem mieszanym jest niskie. Warto jednak pamiętać, że chociaż w latach 90-tych nie udało się sfinalizować projektu hybrydowego w zakresie usług wodno-kanalizacyjnych, to Poznań był prekursorem w tej dziedzinie. Obecnie miasto nie rozpatruje projektów finansowania mieszane, za wyjątkiem zbudowanego podziemnego parkingu samochodowego zrealizowanego w formule BOT (Build-Operate-Transfer czyli Zbuduj-Zarządzaj-Przeżądź). Jednakże w kontekście strategii miasta, w której wpisany jest rozwój infrastruktury sportowej zasadne wydaje się być rozpatrywanie finansowania na przykład budowy hali widowiskowo - sportowej systemem mieszanym.

Kapitał Źródeł Finansowania Poznania

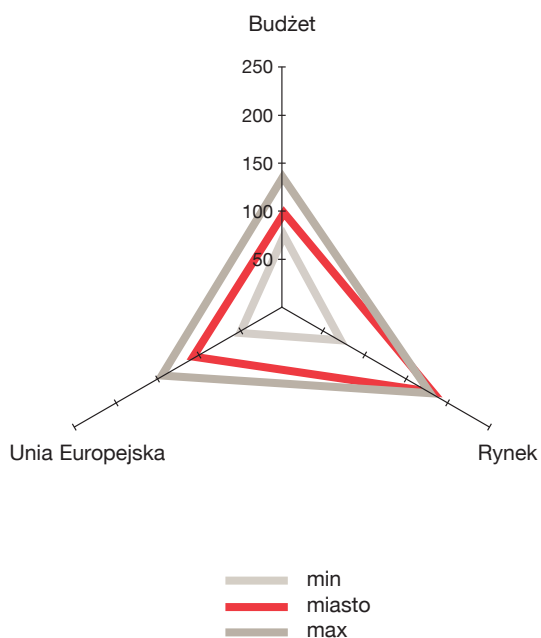
Przy średnim poziomie dla 7 miast równym 100, Kapitał Źródeł Finansowania w Poznania wynosi 128.

Łączna ocena KZF jest więc w przypadku Poznania bardzo korzystna. Miasto ma stabilną bazę dochodową, co wynika głównie z wysokiej aktywności gospodarczej. Znakomicie radzi sobie z pozyskiwaniem środków z rynku finansowego oraz dobrze z sięganiem po unijne dotacje.

Biorąc pod uwagę poziom aktywności i rozwoju gospodarczego Poznania oraz względną skuteczność

w pozyskiwaniu funduszy unijnych, miasto nie powinno mieć większych kłopotów z finansowaniem swoich projektów rozwojowych. Pożądana byłaby jednak większa aktywność w poszukiwaniu mieszanych form finansowania - niewykorzystanie takiej możliwości obniży szanse długookresowego rozwoju miasta.

Finanse - Poznań

Gdzie szukać inspiracji?

Bilbao

Bilbao jest uważane za jeden z przykładów dobrego wykorzystania, finansowania i bilansowania budżetu miasta. PKB jest bliskie przeciętnemu PKB w Unii Europejskiej. Miasto odnosi szczególne sukcesy w zdobywaniu i wykorzystaniu funduszy. Bardzo dobrze radzi sobie w zakresie finansowania mieszanego, łączącego kapitał publiczny i prywatny, ale i także z wykorzystaniem funduszy unijnych. Dotacje z Unii Europejskiej spożytkowano np. w projekcie rewitalizacji miasta. Koncepcja rewitalizacyjna zakładała zintegrowane podejście do odnowy sąsiedztwa poprzez łączenie szkoleń i działań na rzecz zatrudnienia z odnową budynków oraz programami poprawy ochrony środowiska. Aby stworzyć szansę szkolenia i zatrudnienia bezrobotnych, zdecydowano się angażować ich w prace praktyczne, przez które zdobywaliby doświadczenie, a jednocześnie wykonywali zadania na rzecz poprawy wizerunku i jakości życia w swoim otoczeniu. Ponadto w Bilbao przeprowadzono spektakularny projekt rewitalizacji nadbrzeża rzeki Nervian, którego całkowity koszt oszacowano na 84 mln EUR, natomiast wkład własny miasta wyniósł 1,8 mln EUR. Projekt rewitalizacyjny został zorganizowany przez podmiot prywatny będący spółką udziałowców publicznych. W efekcie powstało między innymi muzeum Guggenheima, którego koszty (100 mln USD) zostały w 30% pokryte ze środków prywatnych.

Inwestycje

Dlaczego mierzymy Kapitał Atrakcyjności Inwestycyjnej?

Kapitał Atrakcyjności Inwestycyjnej rozumiany jest przede wszystkim jako wykazana w przeszłości zdolność do przyciągania do miasta inwestorów, stanowiąca odbicie generalnych wyobrażeń o atrakcyjności miasta jako miejsca lokalizacji działalności gospodarczej. Kapitał ten nie jest zawsze ściśle powiązany z rzeczywistymi mocnymi i słabymi stronami miasta: zdarza się, że miasta oferujące bardzo dobre warunki są przez inwestorów nagminnie pomijane, podczas gdy inne, oferujące warunki znacznie gorsze, znajdują się na liście miejsc, w których inwestycji dokonuje się najchętniej. Miasto, które nie jest postrzegane jako dobre miejsce lokowania inwestycji, wszelkimi sposobami powinno dążyć do zmiany tego stanu rzeczy.

Często zdarza się, że zachowanie inwestorów miewa charakter nie do końca racjonalny: kolejne przedsięwzięcia lokują się tam, gdzie ulokowały się poprzednie, choćby nawet warunki oferowane przez inne miasta były lepsze. Zdarza się również, że o lokalizacji inwestycji decydują czynniki subiektywne i drugorzędne: łatwość dotarcia do miasta dla podróżnych biznesowych, sposób potraktowania ich przez lokalną administrację, pierwsze wrażenia z pobytu. Nie zmienia to faktu, że Kapitał Atrakcyjności Inwestycyjnej ma kluczowe znaczenie dla przyszłego rozwoju miasta.

Pomiar Kapitału Atrakcyjności Inwestycyjnej (KAI)

Posiadany Kapitał Atrakcyjności Inwestycyjnej rzutuje silnie na szanse rozwojowe miasta. Choć formułowane przez biznes oceny atrakcyjności inwestycyjnej nie zawsze są do końca usprawiedliwione, miasto nie ma innego wyboru jak tylko cierpliwie i skutecznie promować swój wizerunek wśród inwestorów.

Kapitał Atrakcyjności Inwestycyjnej mierzymy przede wszystkim analizując sukcesy miasta w przyciąganiu inwestorów – zarówno zagranicznych, jak krajowych. Zwracamy jednak również uwagę na niektóre czynniki, które mogą przyczynić się do utrwalenia wizerunku miasta jako dobrej lokalizacji dla działalności gospodarczej.

KAI: inwestorzy zagraniczni

Ocena stopnia postrzegania atrakcyjności inwestycyjnej miasta przez firmy zagraniczne bazuje na analizie inwestycji dokonanych w ostatnich latach. Należy pamiętać, że firmy spoza Polski mogą być w mniejszym stopniu zorientowane w rzeczywistych atutach poszczególnych miast, więc skala decyzji bazujących na obiegowych sądach i obserwacji zachowań innych firm może być znaczna.

Wskaźnikami wybranymi do pomiaru KAI w zakresie inwestycji zagranicznych, są: liczba firm zagranicznych, które dokonały inwestycji na terenie miasta oraz szacunkowa wartość największych inwestycji, dokonanych w minionych 5 latach.

Sytuacja Poznania w zakresie atrakcyjności dla inwestorów zagranicznych wygląda dobrze. Liczba inwestorów zagranicznych aktywnych w mieście odniesiona do liczby mieszkańców jest wprawdzie dość niska, jednak szacunkowa skala dokonanych w minionych 5 lat inwestycji zagranicznych na głowę mieszkańca jest po Katowicach najwyższa wśród badanych miast i przewyższa średnią o 20%. Zastrzeżenia budzić może jednakże stosunkowo niska dynamika napływu nowych inwestycji i kapitału firm zagranicznych do Poznania, pomimo spektakularnych przedsięwzięć, takich jak inwestycje Microsoft czy GlaxoSmithKline. Fakt ten w znacznym stopniu może być związany z niespójną polityką promocyjną miasta.

Przy średnim poziomie dla 7 miast równym 100, KAI w zakresie atrakcyjności dla inwestorów zagranicznych wynosi w Poznaniu 97.

KAI: firmy krajowe

Firmy krajowe dysponują zazwyczaj większą wiedzą od firm zagranicznych na temat rzeczywistych mocnych i słabych stron poszczególnych miast jako miejsca lokalizacji inwestycji, więc ich decyzje mogą bazować na bardziej racjonalnych przesłankach. W analizie bierzemy pod uwagę przede wszystkim duże firmy krajowe, które często – w dłuższym horyzoncie czasowym – mogą mieć sporą swobodę w wyborze miejsca inwestowania.

Podstawowe wskaźniki, które stosujemy do pomiaru KAI w tym zakresie, to: łączna wielkość nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw (z wyłączeniem oszacowanych nakładów największych inwestorów zagranicznych) oraz relacja nakładów inwestycyjnych do majątku trwałego.

Atrakcyjność inwestycyjna Poznania z punktu widzenia firm krajowych jest bardzo wysoka. Nakłady inwestycyjne na głowę mieszkańca są o 45% wyższe od średnio obserwowanych w 7 miastach, najwyższa jest także relacja nakładów inwestycyjnych do majątku trwałego.

Przy średnim poziomie dla 7 miast równym 100, KAI Poznania w zakresie atrakcyjności dla firm krajowych wynosi 139.

Inwestycje

KAI: subiektywne warunki inwestowania

W kształtowaniu KAI obserwacje – często dość powierzchowne – dotyczące wybranych warunków dokonania inwestycji i prowadzenia biznesu w mieście, mogą być czasem ważniejsze od rzeczywistych atutów miasta, związanych np. z kapitałem ludzkim lub infrastrukturą. W analizie uwzględniamy więc także te czynniki, które mogą z miejsca zachęcić lub zniechęcić przedstawicieli firm do dokonania inwestycji.

Wskaźnikami użytymi do pomiaru KAI w tym zakresie, są: procent powierzchni miasta objęty planami zagospodarowania przestrzennego, znajomość języka angielskiego wśród mieszkańców (wskaźnik opracowany przez PricewaterhouseCoopers na podstawie oceny odsetka ludności znającej angielski oraz poziomu umiejętności) oraz liczba miejsc w hotelach 4- lub 5-gwiazdkowych (w relacji do liczby mieszkańców miasta).

Subiektywne warunki inwestowania są problemem Poznania. Procent powierzchni miasta objęty planami zagospodarowania przestrzennego wynosi 13% i należy do najniższych wśród badanych miast. Jeszcze większym problemem jest jednak niedorozwój wielu podstawowych usług, na które liczą inwestorzy: np. mała liczba hoteli o wyższym standardzie oraz dość słaba znajomość angielskiego wśród mieszkańców miasta.

Przy średnim poziomie dla 7 miast równym 100, KAI Poznania w zakresie warunków inwestowania kształtuje się na poziomie 71.

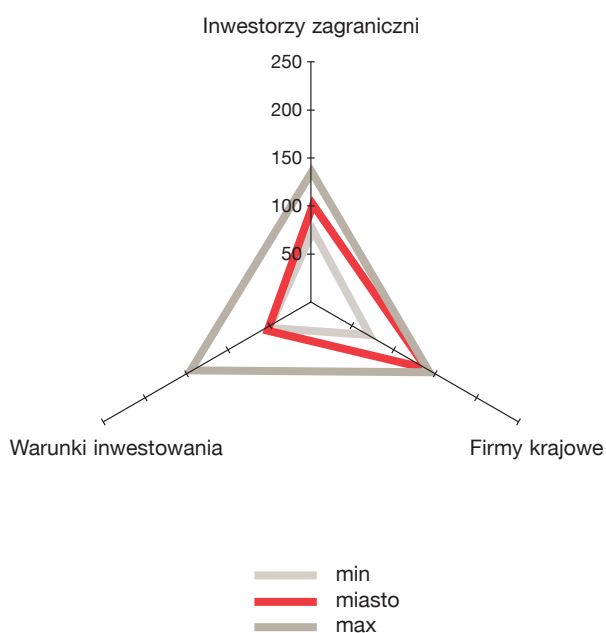
Kapitał Atrakcyjności Inwestycyjnej Poznania

Przy średnim poziomie dla 7 miast równym 100, Kapitał Atrakcyjności Inwestycyjnej Poznania wynosi 101.

Łączna ocena Kapitału Atrakcyjności Inwestycyjnej Poznania jest dobra. Miasto odnosiło sukcesy i było zdolne przyciągnąć inwestorów zagranicznych, jest też bardzo pozytywnie postrzegane przez firmy krajowe. Z drugiej strony, subiektywne warunki inwestowania są słabszą stroną Poznania i wymagają poprawy.

Jak się wydaje, priorytetem działań miasta powinna być poprawa w zakresie warunków inwestowania (przede wszystkim dążenie do poprawy sytuacji w zakresie usług których oczekują inwestorzy, np. budowa wysokiej klasy hoteli).

Inwestycje - Poznań

Gdzie szukać inspiracji?

Frankfurt

Frankfurt znajduje się w czołówce miast o największej atrakcyjności inwestycyjnej dla biznesu (na podstawie rankingu Cushman & Wakefield). Wartość inwestycji w budownictwie we Frankfurcie w 2004 roku wyniosła 1,6 miliarda euro, bardzo wysoka jest też liczba nowych przedsiębiorstw powstających na terenie miasta. Frankfurt posiada bardzo wysoki PKB na mieszkańca (prawie 75 tys. euro), który jest wyższy niż PKB w Paryżu (67,2 tys. euro) i Londynie (35 tys. euro). Do przewag Frankfurtu należą: łatwy dostęp do rynków i klientów, wykwalifikowany i tani w stosunku do jakości personel, dobra komunikacja miejska, bardzo dobra infrastruktura komunikacyjna (administracja i firmy z informatyzowane na wysokim poziomie), dostępność i niski koszt powierzchni biurowej, a także wysoka jakość życia pracowników. Frankfurt ma dobre połączenie komunikacyjne z Europą i resztą świata – wskaźniki dostępności za pomocą transportu (średnia w UE 27=100) wynoszą odpowiednio 187 dla transportu drogowego, 230 dla kolejowego i 199 dla lotniczego. Liczba lotów (łącznie pasażerskie i cargo) w 2005 wyniosła ponad 475 tys. W przypadku Frankfurtu ważna jest otwartość tego miasta na innowacyjność, nie tylko w zakresie edukacji, ale i biznesu.

Kontakt

Zespół ds. usług dla sektora publicznego

Olga Grygier
Partner
Tel.: +48 22 523 42 14
E-mail: olga.grygier@pl.pwc.com

Marzena Rytel
Wicedyrektor
Tel.: +48 22 523 46 85
E-mail: marzena.rytel@pl.pwc.com

Maja Koźmińska
Menedżer
Tel.: +48 22 523 42 92
E-mail: maja.kozminska@pl.pwc.com

Alina Sarnacka
Menedżer
Tel.: +48 22 523 40 82
E-mail: alina.sarnacka@pl.pwc.com

Michał Mastalerz
Dyrektor
Tel.: +48 12 429 61 00
E-mail: michal.mastalerz@pl.pwc.com

Koordynator raportu w Poznaniu:

Małgorzata Malecka
Tel.: +48 61 850 51 22
E-mail: malgorzata.malecka@pl.pwc.com

PricewaterhouseCoopers
Al. Armii Ludowej 14
00-638 Warszawa
tel. +48 22 523 4000
faks +48 22 523 4040

PricewaterhouseCoopers świadczy usługi, opierając się na specjalizacji branżowej, oferując rozwiązania w zakresie audytu, usług doradczych i doradztwa podatkowego klientom z sektora publicznego i prywatnego. Ponad 140 000 pracowników naszej firmy w 149 krajach łączy swoją wiedzę, doświadczenie i sprawdzone rozwiązania, aby przyczynić się do budowy zaufania do rynków kapitałowych oraz podnosić wartość przedsiębiorstw naszych klientów i ich interesariuszy.

© 2007 PricewaterhouseCoopers. Nazwa „PricewaterhouseCoopers” odnosi się do firm wchodzących w skład sieci PricewaterhouseCoopers International Limited, z których każda stanowi odrębny i niezależny podmiot prawny. Wszelkie prawa zastrzeżone.

www.pwc.com/pl